

Puistokatu 4:n vaikuttavuusarviointi

Lokakuu 2025

Toteuttaja: 4FRONT Oy

PUISTO
KATU 4

Tiivistelmä

Arvioinnin tavoitteena oli tukea Puistokatu 4:n muutosteorian ymmärrystä sekä toiminnan kehittämistä ja skaalautuvuutta. Arviointi toteutettiin elo–lokakuussa 2025 hyödyntäen dokumenttiaineistoja, haastatteluja sekä Puistokatu 4:n jäsen-, tapahtuma- ja viestintäkyselyjä. Arvioinnista vastasi 4FRONT Oy.

- Puistokatu 4 on lyhyessä ajassa onnistunut rakentamaan ainutlaatuisen ja hyvin toimivan konseptin, joka tuottaa osallistujilleen selkeää lisäarvoa ja vahvistaa heidän ajatteluaan, motivaatiotaan ja toimijuuttaan.
- Toimintaa ohjaa vahva arvopohja ja näkemys yksilötasolta lähtevästä muutoksesta, joka heijastuu yhteisön kulttuuriin, tiloihin ja tapahtumiin.
- Puistokadun suurimpia vahvuuksia ovat tiivis yhteisö, laadukas fasilitointi sekä monitieteisyys, jotka yhdessä synnyttävät uusia ideoita, verkostoja ja yhteistyön muotoja.
- Puistokatu 4:n historiallinen tila ja sen tunnelma vahvistavat osaltaan näitä kokemuksia.
- Keskeisinä kehittämistarpeina nousevat esiin laajempien kohderyhmien tavoittaminen sekä vaikuttavuuden systemaattisempi seuranta ja dokumentointi.
- Toimintamallin skaalaus sellaisenaan on haastavaa tilan ja resurssien ainutlaatuisuuden vuoksi, mutta Puistokadun vaikutuksia voidaan levittää esimerkiksi alumnitoiminnan ja hyvien käytäntöjen dokumentoinnin ja levittämisen kautta.
- Arviointi suosittelee toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen turvaamista sekä Puistokatu 4:n lisäarvon ja erityispiirteiden kirkastamista.
- Vaikutusten levittämistä tulisi edistää alumniverkoston avulla ja samalla laajentaa tapahtumien ja viestinnän kautta saavutettavia kohderyhmiä.
- Lisäksi arviointi korostaa tarvetta kehittää systemaattista vaikuttavuuden seurantaa, joka yhdistää määrällisen ja laadullisen tiedon sekä tukee toiminnan jatkuvaa oppimista ja arvioitavuutta.

SISÄLLYS- LUETTELO

1. JOHDANTO
2. ARVIOINNIN KESKEISET TULOKSET
3. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET
4. PUISTOKATU 4:N VAIKUTTAVUUSMALLI

Liitteet

Liite 1. Täydentävät analyysit ja näkökulmat

PUISTO
KATU 4

1. JOHDANTO

Puistokatu 4 – Tieteen ja toivon talo on
Tiina ja Antti Herlinin säätiön ja Nesslingin säätiön
rahoittama hanke ja yhteiskunnallinen alusta, jonka
tavoitteena on normalisoida hyvä elämä planeetan
rajoissa.

Hanke tukee ekologisesti kestävää tulevaisuutta
tarjoamalla tilan monitieteiselle ja -sektoriselle
yhteisölle, kohtaamisille ja tapahtumille.

Toiminnan ytimessä on muutosteoria, jonka mukaan
kestävyysmurros edellyttää henkilökohtaista muutosta,
arvojen, maailmankuvien ja merkitysten tasolla.
Tämän muutoksen nähdään syntyvän ihmisten välisissä
kohtaamisissa.

Arvioinnin tarkoitus ja tavoitteet

Vaikuttavuusarvioinnin tavoitteena on ollut tukea Puistokatu 4:n muutosteorian ymmärrystä, toiminnan kehittämistä ja skaalautuvuutta.

Tavoitteena ei ole ollut tuottaa ns. summatiivista arviota Puistokadun toiminnan vaikutuksista, vaan jäsentää muutosteoriaa ja vaikutuspolkuja.

Arvioinnin tuloksia hyödynnetään Puistokatu 4:n toiminnan jatkokehityksessä ja toimintamallin mahdollisessa levittämisessä muihin organisaatioihin. Lisäksi arviointi tukee Puistokadun viestinnän ja toiminnan vaikuttavuuden todentamista.

Vaikuttavuusarviointi on toteutettu ajanjaksolla elokuu-lokakuu 2025 ja siitä on vastannut Puistokatu 4:n toimeksiannosta 4FRONT Oy.

Arvioinnin tavoitteet

Ymmärtää ja analysoida, millä tavoin Puistokatu 4:n muutosteorian mukaiset vaikutukset syntyvät.

Kuvata vaikuttavuuden mekanismeja tavalla, joka tekee toiminnan logiikan ja tulokset näkyviksi myös ulkopuolisille.

Tukea Puistokatu 4:n toiminnan jatkokehittämistä vaikuttavuuden näkökulmasta.

Mahdollistaa toiminnan skaalautuvuus ja toimintamallien soveltaminen muiden organisaatioiden käyttöön.

Keskeiset arviointikysymykset

1. Toiminnan muodot, yhteisö ja kokemukset

- Miten Puistokatu 4:n rakenteet, käytännöt ja kulttuuri tukevat osallistujien henkilökohtaista havahtumista ja muutosta, ja millaisina nämä vaikutukset ilmenevät eri osallistujaryhmien kokemuksissa?
- Mitkä seikat osallistujat kokevat merkityksellisiksi Puistokatu 4:n toiminnassa (esim. fasilitointi, tilallisuus, vuorovaikutus) ja miten toiminnasta saadut palautteet suhteutuvat Puistokatu 4:n muutosteoriaan ja tavoitteisiin?

2. Vaikutusten syntyminen ja muutosteorian toimivuus

- Miten Puistokatu 4:n toiminta ja yhteisölliset kohtaamiset vaikuttavat osallistujien arvoihin, maailmankuviin ja toimijuuteen erityisesti ekologisesti kestävästä elämäntavan näkökulmasta?
- Millä tavoin yksilölliset oivallukset ja muutokset kytkeytyvät Puistokatu 4:n toiminnan rakenteisiin sekä laajempiin yhteiskunnallisiin siirtymiin?

3. Kehittäminen, vaikuttavuuden todennettavuus ja skaalattavuus

- Mitkä Puistokatu 4:n toiminnan elementit ja edellytykset (esim. tilallisuus, yhteisörakenne, fasilitointi, kohderyhmät) ovat keskeisiä vaikuttavuuden ja henkilökohtaisen muutoksen kannalta?
- Miten Puistokatu 4:n vaikuttavuutta voidaan dokumentoida ja hyödyntää strategisesti niin, että arvioinnin tuottama tieto tukee toiminnan kehittämistä, laajempaa siirrettävyyttä ja yhteiskunnallisen vaikutuksen vahvistamista?

Arvioinnin menetelmät ja aineistot

1. Dokumenttianalyysi

- Puistokatu 4:n olemassa olevan aineiston analyysi (Puistokadun strategia- ja taustadokumentteja, tapahtumakuvauksia, jäsenten palautekyselyjä (2023–2025), viestintäkyselyjä (2024–2025) ja tapahtumapalautteita (2025)).

2. Puolistrukturoidut haastattelut (16 henkilöä)

- Haastatteluissa kuultiin valikoituja yhteisön jäseniä, tapahtumakävijöitä, henkilöstöä, hallitusta, alumneja sekä muita keskeisiä sidosryhmiä.
- Haastattelut syvensivät ymmärrystä henkilökohtaisista havahtumisista, ajattelun ja toiminnan muutoksista, sekä näiden yhteydestä Puistokatu 4:n tarjoamiin rakenteisiin ja kohtaamisiin.

3. Tulosten validointi ja yhteiskehittäminen

- Arviointituloksia tarkasteltiin ja tulkintoja syvennettiin tilaajan edustajien kanssa yhteisissä keskusteluissa arvioinnin aikana sekä erityisesti arvioinnin loppuvaiheessa.
- Arvioinnin havaintoja, tuloksia ja suosituksia esiteltiin TAH säätiön ja Nesslingin säätiön hallituksille, minkä rinnalla toteutettiin kaksi arvioinnin tuloksia koskevaa validointikeskustelua Puistokatu 4:n henkilöstölle ja Advisory Boardin jäsenille.
- Keskustelujen tavoitteena oli jäsentää vaikuttavuusmallin keskeiset elementit, reflektoida arvioinnin löydöksiä sekä viedä eteenpäin konkreettisia ehdotuksia ja suosituksia (ml. toimintamallin skaalaus).

Puistokatu 4:n toiminta lyhyesti

- Puistokatu 4 -hankkeessa keskitytään ylläpitämään **monimuotoista, eri tieteenaloista ja sektoreista koostuvaa yhteiskunnallisesti aktiivista tutkija- ja toimijayhteisöä**, tuottamaan hyvää elämää planeetan rajoissa edistävää **viestintää ja ohjelmaa**, sekä ylläpitämään kiinteistössä viihtyisää ja käyttäjäystävällistä **tilaa**, joka kiinnittää käyttäjät Puistokatu 4:n visioon.
- Puistokatu 4 toimii kahdella tasolla: **yhteisönä ja koollekutsujana**. Yhteisössä on yli 80 henkilöä ja **jäsenyydelle** on kaksi mallia:
 - **Tutkijajäsenyys** (maksuton) eri tieteenalojen tutkijoille.
 - **Toimijajäsenyys** (maksullinen) järjestöille, freelancereille, yrityksille ja muille organisaatioille.
- Koollekutsujana Puistokatu 4 toimii järjestämällä **avoimia tapahtumia** sekä **kutsuvierastilaisuuksia**.
- Puistokatu 4:n **toiminta käynnistyi vuonna 2023**.
- Vuosina 2023–2025 Puistokatu 4:n tiimi on muodostunut yhdeksästä henkilöstä (kattaen erilaiset sijaisuudet ja osa-aikaiset työntekijät). Tällä hetkellä ydintiimin muodostaa **kuusi henkilöä**.
- Toimintavuonna 7/2024–6/2025 Puistokatu 4:n toimintabudjetti oli noin **488 000 euroa**, josta noin 80 % kohdistui henkilöstökuluihin.
- Puistokatu 4:n **toimintaa rahoittavat Tiina ja Antti Herlinin säätiö yhdessä Maj ja Tor Nesslingin Säätiön kanssa**. Puistokatu 4:n kiinteistön omistaa Tiina ja Antti Herlinin säätiö.

2. ARVIOINNIN KESKEISET TULOKSET

Jäsenet ovat hyvin tyytyväisiä PK4:n toimintaan...

- Puistokadulta haetaan tilaa ja mahdollisuuksia sekä **kohtaamisille ja keskusteluille** että **rauhottumiselle ja keskittymiselle**.
- **Jäsenet ovat hyvin tyytyväisiä toimintaan.** Jäsenet kuvaavat Puistokatu 4:n kulttuuria yleisemmin sanoilla lämmin, avoin, yhteisöllinen, kannustava/inspiroiva.
- Jäsenten **yhteenkuuluvuuden tunne on vahva** ja jäsenet kokevat saaneensa lämpimän vastaanoton ja olevansa tervetulleita (avoimuus, moninaisuuden salliminen). Oma aktiivisuus ja osallistuminen tunnustetaan yhteisöllisyyttä edistävänä tekijänä.
- **Selkein hyöty kohdistuu omaan työhön:** Puistokatu tukee työn tekemistä (omien ideoiden ja pohdinnan vahvistuminen, työn validointimahdollisuudet, työn tehostuminen). Sekä tilat että tunnelma tukevat viihtyvyyttä ja hyvinvointia, ja vastaavasti verkostot ja kohtaamiset täydentävät kokonaisuutta antamalla sosiaalista ja ammatillista lisäarvoa (uusien ideoiden sekä innostuksen vahvistuminen). Tarjolla on myös tutkijoiden tarpeisiin kuratoituja koulutuksia, joista on monenlaista hyötyä ammatillisen osaamisen kehittämisessä.
- **Arvioinnissa tunnistetut kehittämistarpeet ovat pienimuotoisia** ja liittyvät rauhalliseen työtilan tarpeeseen (enemmän toimistomaisia paikkoja, keskittymistä edistäviä tiloja, puhelinkoppeja) sekä toisaalta spontaanien kohtaamisten lisääntymiseen.
- **Monimuotoisuutta** (ihmisiä erilaisista taustoista, inklusiota) sekä **poliittisia päättäjiä** toivotaan Puistokadulle lisää. Myös tutkijoiden ja muiden toimijoiden välistä vuorovaikutusta voitaisiin edistää enemmän.
- Keskeisinä vaikutuksina mainitaan **ihmisten tapaaminen, oman varmuuden ja motivaation kasvu, lisääntynyt tietoisuus** omien ratkaisujen merkityksestä sekä työn tekemisen selkeytyminen.
- Yhteistyö ja sparraus ovat vahvistaneet uusia projekteja ja hankkeita sekä verkostoja ja uusia ihmissuhteita (tutkijat, taiteilijat, säätiöt, järjestöt). **Moni uusi yhteys odottaa kuitenkin vielä konkretisoitumista (toimintaa, tuloksia).** **Potentiaalia konkreettisille tuloksille on selvästi nähtävissä lähitulevaisuudessa.**

...ja jäsenet kokevat saaneensa PK4:n toiminnasta selkeää hyötyä ja lisäarvoa

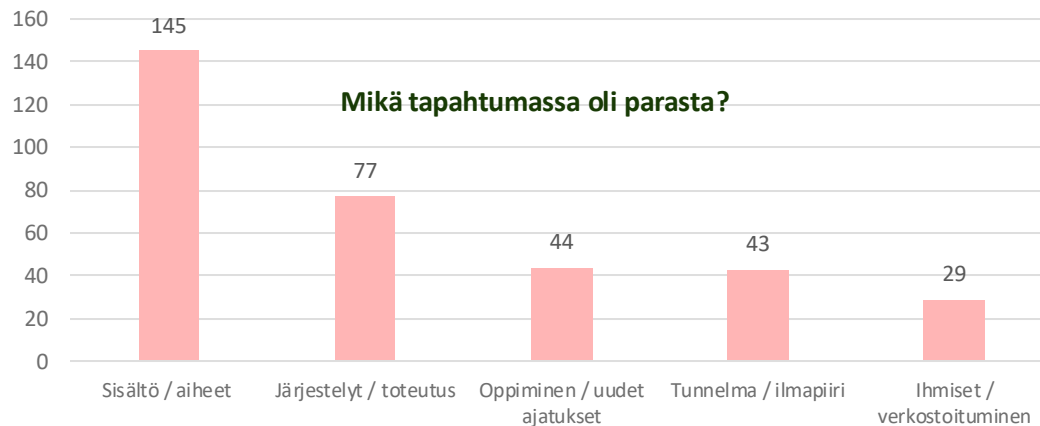
Välittämäkohtaiset keskiarvot (Asteikko 1= Täysin eri mieltä, 5= Täysin samaa mieltä)

	2023 (N=38)	2024 (N=40)	2025 (N=54)
Talossa työskentely lisää työmotivaatiotani ja työni edistymistä.	4,5	4,7	4,6
Talo mahdollistaa sekä keskittyneen työskentelyn että inspiroivat kohtaamiset.	4,4	4,6	4,4
Talossa työskentely lisää omalle työlleni hyödyllisiä kontakteja.	4,3	4,7	4,6
Talossa työskentely kasvattaa ymmärrystäni ekologisesti kestävästä tulevaisuuden rakentumisesta ja henkilökohtaisesta vallasta osana muutosta.	4,5	4,7	4,6
Talossa työskentely lisää toivoa, osallisuuden kokemusta, kohdatuksi tulemistani, yleistä hyvinvointiani.	4,4	4,7	4,7
Talossa työskentely aktivoi toimimaan ekologisesti kestävästä tulevaisuuden puolesta.		4,6	4,6

Lähde: Puistokatu 4:n jäsenkyselyt 2023, 2024, 2025.

Tapahtumat ovat erittäin suosittuja ja osallistujien palaute hyvin positiivista

- Puistokatu 4:n tapahtumat ovat erittäin suosittuja ja täyttyvät nopeasti. Monet tapahtumakävijät ovat ns. vakiokävijöitä, mikä kuvastaa Puistokadun vakiintunutta asemaa. Haasteena aineiston perusteella näyttäyty jatkossa **laajempien yleisöjen ja kohderyhmien tavoittaminen**.
- Suurin osa tapahtumapalautteesta v. 2025 on ollut **hyvin positiivista** (N=261).

- Lähtökohtaisesti tapahtumaan **osallistuminen inspiroi osallistujia pohtimaan hyvää elämää planeetan rajoissa** (Ka 4,2 v. 2025). Vastauksissa (N=189) korostui kestävään elämäntapaan, arvoihin ja merkityksellisyyteen liittyvä pohdinta (ekologista kestävyys, kulutustottumukset, ympäristön tila, ilmastonmuutos, vastuu, toivo).

Erityisen arvokkaana tapahtumissa nähdään mahdollisuus **matalan kynnyksen vuorovaikutukseen ja kohtaamisiin** eri toimijoiden kanssa.

Tapahtumat ovat tarjonneet osallistujille **uusia ajatuksia ja syventäneet ymmärrystä** hyvästä elämästä planeetan rajoissa.

- Osallistujat **tunnistavat muutoksen mahdollisuuden** omassa arjessaan sekä työssä että töiden ulkopuolella.
- Tapahtumat **syventävät osallistujien ymmärrystä**, 'laittavat heidät ajattelemaan'. Tätä ajatustyön edistämistä ja vahvistumista tuetaan Puistokatu 4:n palautekyselyn muotoiluilla.

Kehityskohteina (n. 16 % vastauksista) nousevat esiin:

- Sisältö / aihepiiri: osallistujat toivovat monipuolisempaa, syvällisempää tai paremmin kohdennettua sisältöä.
- Osallistuminen / vuorovaikutus: osallistujat toivovat enemmän mahdollisuuksia osallistua keskusteluun, kysyä kysymyksiä ja verkostoitua muiden osallistujien kanssa.
- Tekniikka / järjestelyt: osassa tapahtumissa on esiintynyt ongelmia, jotka liittyivät mm. ääneen, kuvaan, tilajärjestelyihin tai teknisiin seikkoihin.
- Aikataulu / rakenne: osallistujat toivoivat muutoksia tapahtuman keston, taukoihin/ ohjelman rytmiin.

Viestintä koetaan inspiroivana ja rohkaisevana – haasteena laajempien yleisöjen tavoittaminen

- Yleisimmät (seuratuimmat) Puistokatu 4:n viestintäkanavat ovat Instagram ja uutiskirje (Lähde: Viestintäkysely 2024, 2025).

	2024 (N=42)	2025 (N=52)
Facebook	14 (/42 vastaajaa)	6 (/52 vastaajaa)
Instagram	35	23
LinkedIn	18	9
Uutiskirje	6	22
Verkkosivut	12	9

- Kohderyhmiä kiinnostaa erityisesti Puistokatu 4:n **tilaisuudet ja tapahtumat**, mutta myös itse konsepti ja tila. Kohderyhmiä kiinnostaa seurata, mitä kestävyysmurroksessa tapahtuu (yksilötaso, yhteiskunta, globaalitaso). Lisäksi haetaan keskustelunavauksia ja verkostoja.
- Yleisemmin kohderyhmät ovat saaneet Puistokatu 4:n sisällöistä **inspiraatiota uusiin ideoihin ja ajatuksiin** (uusia ajatuksia ja näkökulmia, **uusien näkökulmien syntymistä** tai ”ajatuksen aihioita” arkeen ja työhön; ajatusten hyödyntämistä omissa projekteissa tai työyhteisössä; **vertaistukea** ja uusia työkaluja.

- Lisäksi **viestinnän koetaan antaneen toivoa ja rohkaisua tulevaan** (sisällöt ovat tuoneet toivoa tulevaisuuteen tai vahvistaneet uskoa muutoksen mahdollisuuteen, mikä koetaan tärkeänä etenkin ilmasto- ja kestävyyshaasteiden keskellä).
- Suurin osa viestintään kohdistuvista toiveista liittyy **sisällön syventämiseen ja monipuolistamiseen eli lisää keskustelua, tutkimustietoa ja henkilöiden esittelyä**.
 - Sisältö koetaan kiinnostavaksi silloin, kun se avaa uusia tapoja nähdä tuttuja teemoja.
 - Lisäksi halutaan paremmin ymmärtää meneillään olevia hankkeita ja tutkimuksia. Henkilöesittelyt ja taustatarinat lisäävät samaistuttavuutta ja antavat kasvot sisällölle.
- Viestinnän näkökulmasta keskeisenä haasteena arvioinnissa nousi esiin **uusien, moninaisempien ja laajempien yleisöjen tavoittaminen**.

Yhteenveto vahvuuksista ja kehittämistarpeista

Teema	Keskeiset vahvuudet	Kehittämistarpeet ja -mahdollisuudet
Kohderyhmät	Neutraali ”matalan kynnyksen” areena erilaisille toimijoille.	Laajentaa osallistujapohjaa uusille yleisöille; tavoittaa erityisesti ”kuplan ulkopuolella” olevia henkilöitä ja toimijoita.
Fasilitointi	Vahva dialogiosaaminen; kuratoidut kutsut yhdistettynä avoimiin tilaisuuksiin.	Vahvistaa fasilitointiresursseja, jotta laatu säilyy kasvun myötä.
Tila ja arjessa eletyt arvot	Historiallis-moderni tila koetaan kulttuuritekona; arvot näkyvät konkreettisesti arjessa.	Varmistaa saavutettavuus ja tilan avoimuus uusille kävijöille; tehdä arvojen näkyvyys entistä tietoisemmaksi ja ulospäin avautuvaksi.
Brändi ja viestintä	Vahva säätiötausta ja brändi tuovat kutsuvoimaa; viestintäekosysteemi toimii.	Profiloida brändiä entistä selkeämmin kestävän yhteiskunnallisen muutoksen areenana; vahvistaa poliittisten ja institutionaalisten toimijoiden kytkentää toimintaan siten, että toiminnalla olisi vaikutusta konkreettisesti päätöksenteossa; laajempien yleisöjen tavoittaminen.
Vaikutuslogiikka ja tuotokset	Tunnistettavissa selkeä muutosteoria ja polku yksilötasolta laajempiin muutoksiin; syntyy laadullisia tuotoksia.	Jäsentää ja mittaroida vaikutusketju selkeämmin; kehittää systemaattista seurantaa ja viestintää erityisesti päätöksentekijöille ja medialle.
”Toivon politiikka”	Tarjoaa konkreettisen toivon kokemuksen kriisien keskellä; pilkkoo ongelmat käsiteltäviksi ja synnyttää merkityksellisyyttä.	Liittää toivon politiikka entistä vahvemmin ja konkreettisemmin mukaan tilaisuuksiin asiana, jota sanoitetaan selkeämmin ja avataan konkreettisilla esimerkeillä, jotta asia ymmärretään paremmin.
Monialaisuus ja sillanrakennus	Monitieteinen ja -sektorinen kokoonpano; dialogi vahvistaa tiedon leviämistä.	Syventää yhteistyötä projekteiksi ja kokeiluiksi; varmistaa, että monialaisuus johtaa uusiin yhteisiin avauksiin.
Rahoitusperusta	Pitkäjänteinen ja turvattu säätiörahoitus mahdollistaa kokeilut ilman KPI-/ROI-painetta.	Turvata rahoitus myös pidemmällä aikavälillä ja laajentaa rahoituspohjaa, jotta resilienssi kasvaa ja riippuvuus yksittäisistä säätiöistä vähenee.

Skaalautuvuuden mahdollisuuksia ja haasteita

Mahdollisuuksia	Haasteita
Mahdollista kehittää ”modulaarisia” konsepteja, elementtejä ja formaatteja, joita voidaan soveltaa myös muualla (esim. lempeä kohtaamiskulttuuri, huoneentaulut, tutkijalounaat, esiintymiskoulutus, kuratoidut keskustelut, jne.)	- Paikallinen konteksti vaikuttaa paljon: tila, verkostot ja kulttuuri eivät ole suoraan kopioitavissa. - Resurssien ja fasilitointiosaamisen saatavuus ratkaisee laadun; vaarana pinnallisuus ilman ammattitaitoista toteutusta.
Alumni- ja verkostorakenteet voivat levittää vaikutuksia laajemmin yhteiskuntaan.	Alumni- ja kumppanitoiminta hiipuu helposti ilman resurssointia ja suunnitelmallista koordinoitua.
- Vahva brändi ja säätiöiden tuki tarjoavat uskottavuutta ja kutsuvoimaa myös kansainvälisesti. - Kansainvälistyminen ja kumppanuudet voivat profiloida mallin edelläkävijäksi ja pioneeriksi.	- Brändi voi näyttäytyä suljettuna tai elitistisenä, mikä heikentää uusien yleisöjen tavoittamista. - Kansainvälistyminen vaatii lisäresursseja ja selkeää strategiaa, muuten riskinä, että skaalautuminen jää hajanaiseksi kokeiluksi.
Laajempien kohderyhmien (erit. nuorten ja tulevaisuuden toimijoiden) mukaan ottaminen edistää vaikutusten leviämistä laajemmin yhteiskuntaan ja kohderyhmiin.	- Ilman kohdennettuja ohjelmia osallistuminen jää satunnaiseksi. - Toiminnan laajentaminen vaatii resursseja.

3. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Johtopäätökset 1/4: Yleiset johtopäätökset toiminnasta

- **Puistokatu 4:n jäsenet ovat erittäin tyytyväisiä toimintaan ja kokevat saavansa toimintaan osallistumisesta konkreettista ja selkeää lisäarvoa** (ks. seuraava sivu). Puistokadun yhteisö on monipuolinen ja kattaa useita eri tieteenaloja ja toimijoita eri lähtökohdista. Tämän moninaisuuden vaaliminen on jatkossakin tärkeää.
- **Tapahtumat ovat erittäin suosittuja ja osallistujien palaute hyvin positiivista. Avoimet yleisötilaisuudet** tarjoavat osallistujille uutta tietoa, inspiraatiota ja ”vertaistukea” omien ekologisesti kestävämpien valintojen tueksi. **Kutsutilaisuudet** kokoavat yhteen monipuolisesti sidosryhmiä ja päätöksentekijöitä sekä tarjoavat mahdollisuuksia epämuodolliseen verkostoitumiseen.
- Monet tapahtumakävijät ovat ns. vakiokävijöitä, mikä kuvastaa Puistokadun vakiintunutta asemaa. Tapahtumien osalta kehityskohteenä näyttäytyy jatkossa **laajempien ja monipuolisempien yleisöjen ja kohderyhmien tavoittaminen** toiminnan piiriin.
- **Viestintä** on aktiivista ja se koetaan inspiroivana ja rohkaisevana. Kuitenkin myös viestinnän näkökulmasta keskeisenä haasteena näyttäytyy uusien, **moninaisempien ja laajempien yleisöjen tavoittaminen**.
- Puistokatu 4:n **toiminta ja resurssien käyttö näyttäytyy tehokkaalta ja tuloksekkaalta** mm. yhteisön koko, toiminnan sisällön syvyys ja monipuolisuus, sekä tapahtumien ja viestinnän määrä huomioiden.
- Toiminnan **vakaa säätiöpohjainen rahoitus ja vahva luottamus rahoittajilta** on mahdollistanut toiminnan käynnistämisen ja kehittämisen sekä luonut mahdollisuuksia uudenlaisten konseptien kehittämiseen ja kokeiluun.
- **Rahoittavien säätiöiden arvovalta ja verkostot** lisäävät toiminnan legitimitettä ja houkuttelevat vaikutusvaltaisia toimijoita mukaan.

Johtopäätökset 2/4: Puistokatu 4:n lisäarvo ja erityispiirteet

Arvioinnin perusteella Puistokatu 4:n toiminnassa on tunnistettavissa useita toimintaan osallistuville lisäarvoa tuottavia **erityispiirteitä, jotka yhdessä erottavat sen muista vastaavista toimintamalleista.**

Nämä tekijät korostuvat erityisesti yhteisön kohdalla, mutta ilmenevät myös Puistokadun tapahtumien ja tilaisuuksien yhteydessä.

- **Arvopohjainen toimintamalli.** Ekologisesti kestävä tulevaisuuden tavoite on sisällytetty läpileikkaavasti Puistokatu 4:n toimintaan ja integroitu arkeen useilla konkreettisilla käytännöillä (esim. huoneentaulut, hakemus- ja perehdytysprosessi, tapahtumien teemat ja toteutus, jne.).
- **Yksilötasolta lähtevä muutos.** Puistokadun toiminnan ytimessä on yksilötasolta lähtevä muutos ja pyrkimys vaikuttaa yksilöiden arvoihin ja ajattelutapaan. Tämä pyrkimys ”havahduttamiseen tunnetasolla” näkyy konkreettisesti mm. yhteisön ja tapahtumien fasilitoinnissa sekä esimerkiksi taiteen ja tieteen yhdistämisessä.
- **Yhteisöllisyys ja luottamus.** Yhteisöllisyys on Puistokadun toiminnan keskeinen vahvuus, erityisesti yhdistettynä vahvaan arvopohjaan ja yksilötason muutokseen. Yhteisön perustana ovat jaetut arvot (ks. edellä), mutta tärkeässä roolissa on myös yhteisön fasilitointi ja kuratointi, mihin on kiinnitetty erityistä huomiota Puistokatu 4:n toiminnassa.
- **Monitieteellisyys.** Yhteisö kokoaa yhteen eri tieteenalojen ja sektoreiden edustajia, mikä luo pohjan uusien ideoiden ja ajattelutapojen syntymiselle.
- **Dialogisuus ja epämuodolliset matalan kynnyksen kohtaamiset.** Puistokatu 4 tarjoaa mahdollisuuksia yhdistää matalan kynnyksen epämuodolliset kohtaamiset ja fasilitoidut keskustelut, jotka auttavat luomaan vuoropuhelua eri sidosryhmien välillä.
- **Kutsuvalta.** Puistokatu 4 pystyy taustaorganisaatioidensa tukemana tavoittamaan poikkeuksellisen hyvin eri sidosryhmiä ja päätöksentekijöitä sekä kansainvälisen tason asiantuntijoita.
- **Tila ja ympäristö.** Historiallinen rakennus ja Kaivopuiston miljöö luovat tunnistettavan tunnelman ja tilan, mikä tukee ja vahvistaa edellä mainittuja elementtejä.

Johtopäätökset 3/4: Vaikuttavuus ja vaikutuspolut

- Edellä kuvatut johtopäätökset Puistokatu 4:n toiminnasta ja erityispiirteistä luovat **hyvät edellytykset vaikuttavuudelle**.
- Puistokatu 4:n toiminnassa on tunnistettavissa selkeä **muutosteoria ja polku yksilötasolta laajempiin vaikutuksiin**. Arvioinnissa tunnistettiin esimerkkejä vaikutuksista ja niiden leviämisestä yksilötasoa laajemmalle.
Näitä **vaikutuspolkuja** ovat mm.:
 - Monitieteisyyden vahvistuminen yhteisön tutkijajäsenten keskuudessa (uudet tutkimusaiheet, ideat, yhteistyöhankkeet).
 - Tutkitun tiedon hyödyntäminen päätöksenteossa (esim. Kutsu tutkija lounaalle –konsepti, kutsuvierastilaisuudet).
 - Lisääntynyt tietoisuus ja ymmärrys ekologisesta kestävyydestä sekä yhteisön että tapahtumiin osallistujien keskuudessa.
 - Uudet kontaktit ja epämuodolliset kohtaamiset, jotka osaltaan johtavat konkreettiseen toimintaan ja jatkopolkuihin.
- Vaikutuspolkuja on havainnollistettu tarkemmin raportin neljännessä osiossa (Puistokatu 4:n vaikuttavuusmalli).
- Jatkossa toiminnan **vaikutuksia on tarvetta seurata ja dokumentoida systemaattisemmin erilaisin kvalitatiivisin ja kvantitatiivisin menetelmin** (ks. täydentävät näkökulmat liitteessä).

Johtopäätökset 4/4: Toiminnan skaalaus

- Arvioinnin yhtenä tavoitteena oli tukea Puistokatu 4:n toiminnan **skaalautuvuutta** ja **toimintamallien soveltamista** muiden organisaatioiden käyttöön. Tämän tavoitteen osalta on erotettava toisistaan:
 - A. Toiminnan **volyymin skaalaus**
 - B. Toimintamallin **monistaminen** (Pulistokatu 4:n perustaminen muihin kaupunkeihin)
 - C. Fokuksen **laajentaminen horisontaalisesti** (esim. uusien kohderyhmien tavoittaminen)
 - D. Toimintamallien / hyvien käytäntöjen **levittäminen**
- **Toiminnan volyymin skaalaus (A)** ei arvioinnin perusteella näyttäydy realistiselta johtuen ennen kaikkea tilan asettamista rajoitteista.
- Myös toimintamallin **monistaminen** sellaisenaan (vaihtoehto B) näyttäytyy haasteellisena johtuen tilan, resurssien ja verkostojen ainutlaatuisuudesta. Monistaminen edellyttäisi vähintäänkin huomattavia resursseja ja investointeja, joihin liittyisi myös merkittäviä riskejä.
- Fokuksen **laajentaminen horisontaalisesti** (vaihtoehto C) uusien ja monipuolisempien kohderyhmien tavoittamiseksi on arvioinnin perusteella kannatettava ja hyvä tavoite, erityisesti viestinnän ja tapahtumien näkökulmasta. Samalla tulisi kuitenkin pyrkiä pitämään kiinni Puistokatu 4:n erityispiirteistä ja lisäarvosta (mm. arvopohjaisuus, yksilötason vaikutukset).
- Toiminnan skaalautuvuutta voidaan edistää myös **kehittämällä ja dokumentoimalla Puistokatu 4:n toimintamalleja ja tekemisen tapaa** (esim. arvopohjaisten yhteisöjen luominen ja yksilötason muutosten edistäminen) organisaatioiden sovellettavaksi / inspiroimiseksi.
- Lupaavimman ja luontevimman polun toiminnan skaalaamiseksi tarjoaa **alumnitoiminnan ja -verkoston kehittäminen**. Parhaimmillaan alumnit voivat toimia Puistokatu 4:n ”lähettiläinä”, jotka auttavat lisäämään tietoa Puistokatu 4:n teemoista ja viemään käytäntöön toimintamalleja eri organisaatioissa.

Suosituksset 1/2

Suositus 1. Turvataan toiminnan jatkuvuus ja kehittäminen.

Puistokatu 4 on ollut toiminnassa vasta vuodesta 2023 lähtien ja onnistunut lyhyessä ajassa rakentamaan ainutlaatuisen ja erittäin hyvin toimivan konseptin. On tärkeää pyrkiä turvaamaan toiminnan jatkuvuus ja mahdollistaa toiminnan jalostaminen ja kehittäminen tulevaisuudessa.

Suositus 2. Kirkastetaan Puistokatu 4:n lisäarvo ja erityispiitteet sekä odotukset toiminnan skaalaamiseksi. Jatkossa on tärkeää pyrkiä sanoittamaan selkeämmin Puistokatu 4:n lisäarvo ja vaikuttavuus myös ulospäin. Tämä arviointi on pyrkinyt tarjoamaan siihen eväitä, mutta työtä on tärkeä jatkaa sisäisesti ja yhdessä rahoittavien säätiöiden kanssa.

Suositus 3. Hyödynnetään alumnitoimintaa vaikutusten

levittämisen välineenä. Lupaavimman ja luontevimman polun toiminnan skaalaamiseksi tarjoaa alumnitoiminnan ja -verkoston kehittäminen. Systemaattinen alumniverkoston rakentaminen ja sen ohjelmallinen hyödyntäminen tukee Puistokadun vaikutusten jatkumista ja yhteisön elinkaarta.

Suositus 4. Pyritään tavoittamaan tapahtumiin ja tilaisuuksiin laajemmin ja monipuolisemmin eri kohderyhmiä. Puistokatu 4:n vaikuttavuuden ja tavoitteiden näkökulmasta on tärkeää, että tapahtumat, tilaisuudet ja viestintä tavoittavat yhä laajemman ja monipuolisemman joukon toimijoita. Esimerkiksi nuoret ja opiskelijat nousivat esiin yhtenä potentiaalisena kohderyhmänä arviointiaineistossa.

Suositukses 2/2

Suositus 5. Dokumentoidaan ja jaetaan toiminnan keskeiset konseptit ja käytännöt. Puistokatu 4:n toiminnassa on tunnistettavissa useita, osallistujille lisäarvoa tuottavia erityispiirteitä. Näitä erityispiirteitä ja toimintamalleja (esim. tutkijalounaat, lempeä kohtaamiskulttuuri, esiintymisvalmennus) dokumentoimalla ja kehittämällä, voidaan konsepteja ja käytäntöjä levittää muihin organisaatioihin.

Suositus 6. Kokeillaan ja kehitetään konsepteja yhteistyön syventämiseksi ja konkretisoimiseksi. Puistokatu 4 toimii hyvin matalan kynnyksen alustana ja kohtaamispaikkana. Vaikuttavuutta voidaan kuitenkin edelleen vahvistaa toiminnalla, jonka kautta kohtaamiset ja ideat jalostuvat konkreettiseksi toiminnaksi. Tämän tulisi kuitenkin perustua toimijoiden omaehtoisuuteen, missä Puistokatu 4:n roolina on fasilitointi ja tuen tarjoaminen jatkokehittämiseen erilaisilla matalan kynnyksen käytännöillä (esim. aihoiden koonti, törmäyttäminen).

Suositus 7. Kehitetään systemaattisempaa vaikuttavuuden seurantaa ja dokumentointia. Puistokatu 4:n toiminnan yksi vahvuus on sen riippumattomuus jäykistä raameista ja mittareista. Muutaman selkeän ja konkreettisen tavoitteen sekä niitä tukevien seurantamittareiden asettaminen auttaisi luomaan vahvemman perustan toiminnan vaikuttavuuden seurannalle ja tekisi tuloksista ymmärrettävämpiä sekä rahoittaville säätiöille että myös ulkopuolisille. Seurannassa tulisi yhdistää määrällinen seuranta (osallistujamäärät, osallistujien profiili, tapahtumat, jne.) ja laadullinen dokumentointi (yhteisön jäsenkysely, muutuskertomukset, alumniseurannat).

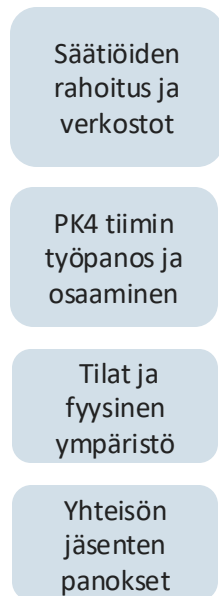
4. PUISTOKATU 4:N VAIKUTTAVUUSMALLI

Vaikuttavuusmalli (esimerkki 1)

Vaikuttavuusmalli (esimerkki 2)

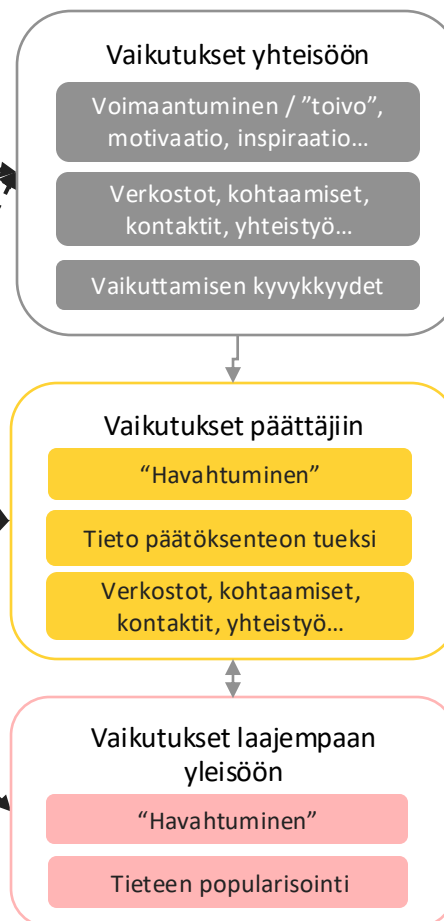
Panokset (inputs)

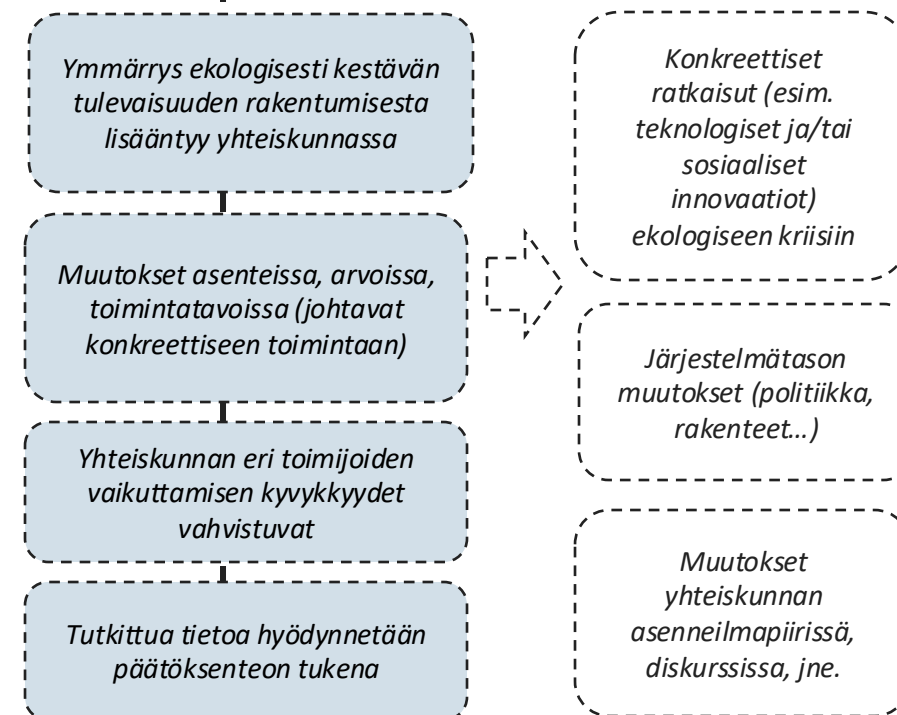
Toiminta ja tuotokset (activities, outputs)

Suorat vaikutukset / tulokset **yksilötasolla** (outcomes)

Epäsuorat vaikutukset / vaikuttavuus (impact)

Puistokadun vaikuttavuuden seurannan ja arvioinnin "tilivelvollisuus"

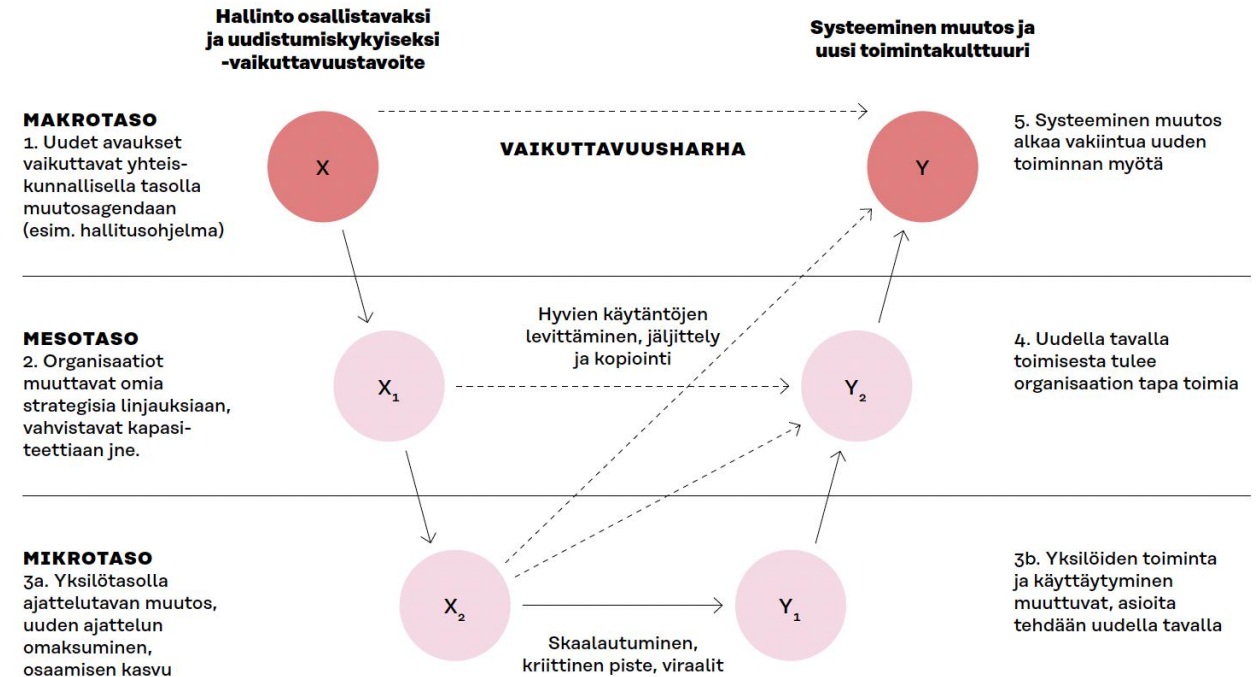
Liitteet

Liite 1. Täydentävät analyysit ja näkökulmat

- Arvioinnin teoreettinen viitekehys
- Vaikuttavuuden eri tasot ja näkökulmat
- Näkökulmia skaalautuvuuteen
- Tunnistettuja kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia
- Tunnistettuja skaalausmahdollisuuksia
- Näkökulmia seurannan ja arvioinnin kehittämiseen
- Filosofisia näkökulmia Puistokatu 4:n toiminnan ymmärtämiseen
- Lähteitä ja kirjallisuutta

Arvioinnin teoreettinen viitekehys

- Arviointi perustuu teoriapohjaiseen arviointiin (*theory-based evaluation*), missä arvioinnin tehtävänä ei ole ensisijaisesti mitata vaikutuksia, vaan ennen kaikkea **ymmärtää, miten ja miksi tietyt vaikutukset syntyvät, ja millä edellytyksillä toiminta voi olla vaikuttavaa**.
- Muutosteoria lähtee oletuksesta, että kestävyysmurros edellyttää muutoksia paitsi **rakenteissa ja käyttäytymisessä**, mutta myös **henkilökohtaisella tasolla**, kuten arvoissa, maailmankuvissa ja toimijuudessa. Henkilökohtainen muutos nähdään edellytyksenä muille muutostasolle.
- Arvioinnin lähestymistapa tarjoaa välineet jäsentää tätä vaikutusketjua analyyttisesti, ja arvioida sitä suhteessa Puistokatu 4:n toimintaan.

Kuvion lähde: Uusikylä, P ym. (2019) *Vaikuttavuusarviointi 6: Yhteiskunnan muutosvalmiuden tukija*. Arviointi Sitran vaikuttavuustavoitteesta *Hallinto osallistavaksi ja uudistumiskykyiseksi*. Sitran selvityksiä 155. Perustuen: Coleman, J. S. (1990): *Foundations in Social Theory*. The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge, Mass.

Vaikuttavuuden eri tasot ja näkökulmat

Taso	Teoreettinen viitekehys	Miten näkyy Puistokadun toiminnassa?	Mitä tarkoittaa vaikuttavuuden näkökulmasta?
1. Yksilö	Transformatiivinen oppiminen (Mezirow)	Tilat, ilmapiiri ja fasilitointi luovat mahdollisuuksia havahtumisiin, ajattelun muutoksiin ja toimijuuden vahvistumiseen.	Edistää arvojen ja ajattelun muutosta, yksilön voimaantumista ja uudenlaisen kestävyysuhteen rakentumista.
2. Yhteisö	Yhteisö- ja verkostoteoria (Wenger, Putnam)	Tutkijat, toimijat ja kansalaiset rakentavat yhteisöjä ja verkostoja yli rajojen.	Vahvistaa identiteettiä sekä yhteisöjen rakentumista ja jatkuvaa yhteisöllistä oppimista.
3. Ekosysteemi	Kompleksisuus ja ekosysteemiajattelu	Kohtaamiset ja vuorovaikutus synnyttävät odottamattomia yhteistyöprojekteja ja emergenttejä vaikutuksia.	Osoittaa, miksi pienet tapahtumat voivat johtaa suuriin ja yllättäviin yhteiskunnallisiin vaikutuksiin.
4. Yhteiskunta	Diffuusioteoria (Rogers)	Alumnit ja verkostot vievät oppeja ja käytäntöjä muihin ympäristöihin, ideat leviävät eteenpäin.	Kuvaa, miten Puistokatu toimii uusien ajatusten kokeilu- ja leviämisalustana, joka kytkeytyy laajempiin yhteiskunnallisiin siirtymiin.

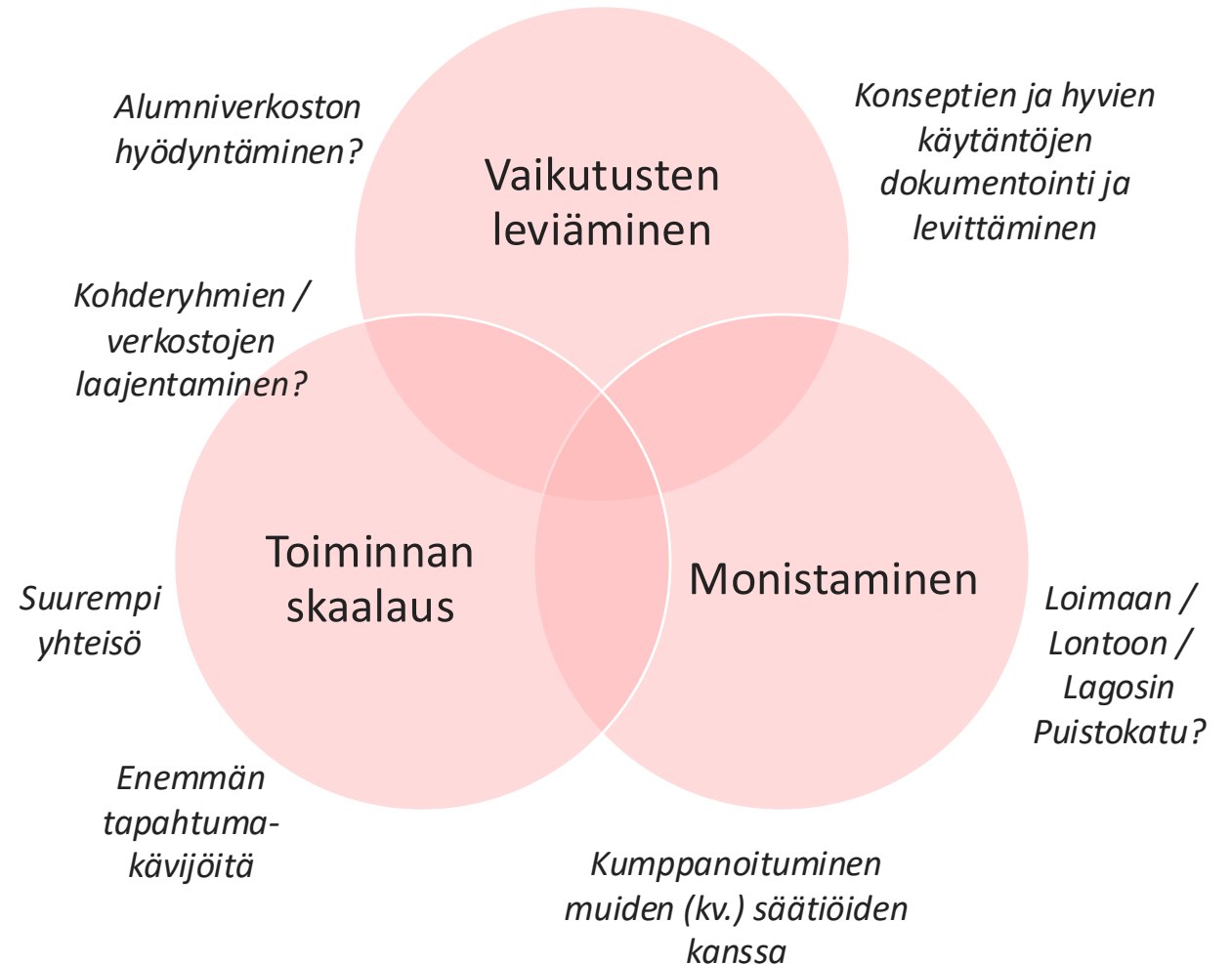
Näkökulmia skaalautuvuuteen

Puistokadun toimivuus ei ole sidottu yhteen rakennukseen, vaan siihen, miten tila, kulttuuri ja fasilitointi yhdistetään.

- Malli on skaalattavissa, mikäli organisaatio pystyy tietoisesti rakentamaan nämä edellytykset ja sovittamaan ne omaan kontekstiinsä.

Erotettava toisistaan

- Toiminnan volyymin skaalaus
- Toimintamallin monistaminen (Puistokatu 4:n perustaminen muihin kaupunkeihin)
- Fokuksen laajentaminen horisontaalisesti (esim. uusien kohderyhmien tavoittaminen)
- Toimintamallien / hyvien käytäntöjen levittäminen

Tunnistettuja kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia

Kehittämiskohde	Kohderyhmien tarkennus	Perustelu (aineistosta nouseva havainto)
Kohderyhmien tarkennus	Määritellään selkeä kohderyhmäkohtainen strategia ja resurssien kohdentaminen.	Eri ryhmät (tutkijat, päättäjät, kansalaiset) kokevat toiminnan eri tavoin; riski kuplaantumisesta.
Sisältöjen fokuoiminen	Valitaan 3-5 kärkeä (esim. ruoka, energia, nuoret) ja rakennetaan niihin toistuvia ohjelmia.	Teemat koetaan ajoittain liian ylätasoisiksi ("kestävä elämä" ilman konkretiaa).
Eriävien näkemysten mukaan ottaminen	Kutsutaan tietoisesti mukaan elinkeinoelämän, poliittisen kentän ja globaalin etelän ääniä.	Kuplaantumisen riski ja "samanmielisten" korostuminen.
Alumnitoiminta	Perustetaan alumni- ja verkostorakenne (tilaisuudet, digitaalinen alusta, jatko-ohjelmat).	Yksilöiden muutos jatkuu Puistokadun ulkopuolella, mutta muutosta ei ole systemaattisesti hyödynnetty.
Resurssien turvaaminen	Lisätään henkilöstöresursseja fasilitointiin ja ohjelmatyöhön, haetaan monivuotisia rahoituskumppanuuksia.	Pieni tiimi tekee paljon töitä; riskinä uupuminen ja haavoittuvuus.
Strategiset kumppanuudet	Rakennetaan pitkäkestoisia, fokuoituja kumppanuuksia (kaupungit, yliopistot, yritykset, säätiöt).	Nykyinen yhteistyö on hajanaista; riski, ettei johda kerrannaisvaikutuksiin; potentiaalia toiminnan skaalaukseen esiintyy.
Skaalautuvuus ja mallinnus	Dokumentoidaan ja testataan monistettavia elementtejä (esim. tutkijalounas, kirjoituskerho, kuratoidut kohtaamiset).	Kiinnostusta ja potentiaalia mallin (tai sen elementtien) skaalaukseen /monistamiseen; toisaalta konteksti ainutlaatuinen.
Vaikuttavuuden seuranta ja dokumentointi	Säännöllinen vaikuttavuusraportointi ja seuranta; vaikuttavuusketjujen tekeminen näkyväksi; yhdistetään laadulliset tarinat määrällisiin indikaattoreihin.	Kokemukset vahvoja, mutta ei systemaattista seurantaa; ulkopuolisille ei aina avaudu, miten yksilömuutokset skaalautuvat yhteiskuntaan.

Tunnistettuja skaalausmahdollisuuksia

Toiminta	Kuvaus	Tavoiteltu hyöty / huomiot
1. Kehitetään modulaarisia toimintamalleja	Määritellään ja tuotteistetaan skaalattavia elementtejä (esim. tutkijalounas, Erätauko-keskustelu, huoneentaulut, esiintymis- ja dialogikoulutus), joiden hyötyjä voidaan esitellä muille organisaatioille.	Mahdollistaa mallin levittämisen laajemmin ilman, että koko Puistokadun "pakettia" tarvitsee monistaa.
2. Vahvistetaan "Pulistokatu mielentilana" -narratiivia	Korostetaan viestinnässä ja toiminnassa, että Puistokatu ei ole vain fyysinen talo, vaan toimintafilosofia, joka voi ilmetä eri paikoissa.	Laajentaa idean vaikuttavuutta ja mahdollistaa jalkautumisen uusille yleisöille.
3. "Laatukriteerit" / "sertifiointi"	Luodaan fasilitoinnille ja kohtaamisille laadunvarmistusmekanismeja (esim. koulutettu ohjaajapooli, "laatukriteerit" keskusteluille).	Säilyttää arvopohjan ja kohtaamisen laadun skaalautuessa.
4. Suunnataan toimintaa nuorille ja oppilaitoksiin	Kehitetään erityisiä ohjelmia lapsille, nuorille ja opiskelijoille (esim. dialogityöpajat, nuorten tutkijalounaat, toivon työkalupakki).	Tukee nuorten tulevaisuususkkoa ja tuo uusia yleisöjä mukaan.
5. Vahvistetaan vaikuttavuusviestintää	Rakennetaan systemaattinen tapa kerätä ja viestiä vaikutuksia (case-tarinat, tilastot, visuaaliset mallit) päätöksentekijöille, rahoittajille ja medialle.	Lisää uskottavuutta, houkuttelee uusia kumppaneita ja tukee kansainvälistä kiinnostusta.
6. Virtuaaliset yhteisöt	Kokeillaan ja kehitetään erilaisia tapoja rakentaa virtuaalista yhteisöä.	Sisältää laajan skaalautumispotentiaalin? Ristiriidassa Puistokadun perusarvojen kanssa?
7. Kansainväliset verkostot	Vahvistetaan yhteyksiä kansainvälisiin vahvoihin toimijoihin ja säätiöihin. Lontoon Puistokatu?	Edistää kansainvälistä vaikuttavuutta.

Näkökulmia seurannan ja arvioinnin kehittämiseen

- **Narratiivinen dokumentointi**

Kerätään osallistujien tarinoita siitä, miten heidän ajattelunsa tai toimintansa on muuttunut.

Hyödynnetään laadullista aineistoa (haastattelut, case-kuvaukset, ”vaikutustarinat”).

- **Pitkittäinen seuranta**

Seurataan alumneja tai osallistujia pidemmällä aikavälillä: mitä verkostoja, projekteja tai muutoksia heidän toiminnassaan on syntynyt.

Toteutetaan esimerkiksi alumnikyselyt 1-2 vuoden välein.

- **Vaikutuspolkujen näkyväksi tekeminen**

Visualisoidaan, miten yksilön kokemus → johtaa verkostoon → johtaa yhteiskunnalliseen keskusteluun → voi vaikuttaa päätöksiin. Tämä auttaa ulkopuolisia näkemään logiikan, vaikka tulokset eivät ole heti mitattavia.

- **Sekamalliset indikaattorit**

Yhdistetään kvantitatiiviset *outputit* (tapahtumat, osallistujamäärät, medianäkyvyys) ja laadulliset *outcomes* (muutuskertomukset, yhteistyön tulokset).

- **”Hiljaisten signaalien” kerääminen**

Dokumentoidaan pieniä, mutta merkityksellisiä havaintoja: uudet ideat, yllättävät kohtaamiset, erilaisten toimijoiden väliset ensimmäiset yhteistyöaskeleet.

Näitä voidaan hyödyntää vaikuttavuusraporteissa esimerkkeinä siitä, miten toiminta muuttaa yhteiskuntaa ruohonjuuritasolta.

- **Mahdollisuus (satunnaistettuihin) kokeiluihin?**

Erilaiset satunnaistetut koeasetelmat (Randomized Controlled Trials, RCT) nähdään vaikuttavuuden arvioinnin ”kultastandardina”. Olisiko mahdollista soveltaa näitä Puistokatu 4:n toiminnassa?

Filosofisia näkökulmia Puistokatu 4:n toiminnan ymmärtämiseen

Puistokatu 4:n toiminta rakentuu vahvalle arvopohjalle ja näkemykselle yksilön sisäisestä muutoksesta yhteiskunnallisen siirtymän edellytyksenä. Tällaisen toiminnan luonnetta voidaan jäsentää useiden filosofisten suuntausten kautta, jotka valottavat eri tavoin kokemuksen, yhteisön ja toivon merkitystä kestävyyttä edistävässä muutoksessa.

- **Fenomenologinen näkökulma** (Husserl, Merleau-Ponty) korostaa kokemuksen ja läsnäolon keskeisyyttä ihmisen tavassa ymmärtää maailmaa. Fenomenologisesta näkökulmasta Puistokatu 4:n toiminta ei ole vain joukko tapahtumia tai rakenteita, vaan tila, jossa merkityksiä syntyy ihmisten välisessä kohtaamisessa ja jaetussa kokemuksessa. Tilallisuus, yhteisöllisyys ja vuorovaikutuksen laatu tukevat sitä havahtumista ja ajattelun muutosta, jota Puistokadun muutosteoria painottaa. Toiminta voidaan nähdä ”elämismaailman” rikastamisena eli paikkana, jossa ihmiset voivat tarkastella uudelleen omaa suhdettaan toisiin, yhteiskuntaan ja luontoon.
- **Pragmatistinen ja kokemuksellinen yhteisöfilosofia** (John Dewey, Richard Rorty) tarjoaa toisen tavan hahmottaa Puistokadun toimintaa. Deweyn ajattelussa tieto syntyy yhteisessä toiminnassa ja keskustelussa; demokraattinen yhteisö on jatkuvaa oppimista ja kokeilua. Tästä näkökulmasta Puistokatu toimii yhteiskunnallisena oppimisen ekosysteeminä, jossa eri taustaiset ihmiset tutkivat yhdessä kestäväen elämän kysymyksiä ja muokkaavat niihin käytännöllisiä vastauksia. Toiminta voidaan siten tulkinta elävänä filosofiana. Se voidaan nähdä jatkuvana reflektion, dialogin ja kokeilujen kokonaisuutena, jossa tiedon, toiminnan ja arvon rajat hälvenevät.
- **Ekofenomenologinen ja toivon filosofia** (Arne Naess, Ernst Bloch, Joanna Macy) syventää ymmärrystä Puistokadun arvoperustasta. Ekofenomenologia tarkastelee ihmisen ja luonnon välistä suhdetta vastavuoroisena ja merkityksellisenä. Toivon filosofiassa puolestaan toivo nähdään aktiivisena muutosvoimana, joka syntyy yhteisestä kuvittelusta ja toiminnasta, ei passiivisena odotuksena. Puistokatu 4 voidaan näin tulkita toivon ekologiaksi eli yhteisöksi, joka luo tilaa merkityksellisille kokemuksille, vahvistaa uskoa muutoksen mahdollisuuteen ja tekee näkyväksi toivon yhteiskunnallisen ulottuvuuden.

Lähteitä ja kirjallisuutta

Arvioinnin teoria:

- Coleman, J. S. (1990): *Foundations in Social Theory*. The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge, Mass.
- Funnell, S. and Rogers, P. (2011). *Purposeful Program Theory: Effective Use of Theories of Change and Logic Models*. San Francisco, CA: Jossey Bass.
- Donella H. Meadows (2008) *Thinking in Systems: A Primer*, Chelsea Green Publishing.
- Patton, M. Q. (2010) *Developmental Evaluation. Applying Complexity Concepts to Enhance Innovation and Use*. Guilford Press, New York.
- Van Dooren, W. et al (2015) *Performance Management in the Public Sector*. Second Edition. Routledge.

Fenomenologinen näkökulma

- Husserl, E. (1936/1970). *The Crisis of European Sciences and Transcendental Phenomenology*. Northwestern University Press.
- Merleau-Ponty, M. (1945/2012). *Phenomenology of Perception*. Routledge.
- Schutz, A. (1967). *The Phenomenology of the Social World*. Northwestern University Press.
- van Manen, M. (1990). *Researching Lived Experience: Human Science for an Action Sensitive Pedagogy*. State University of New York Press.
- Casey, E. (1996). *How to Get from Space to Place in a Fairly Short Stretch of Time*. In S. Feld & K. Basso (Eds.), *Senses of Place*. University of Washington Press.

Pragmatistinen näkökulma:

- Dewey, J. (1916). *Democracy and Education*. Macmillan.
- Dewey, J. (1934). *Art as Experience*. Perigee.
- Rorty, R. (1989). *Contingency, Irony, and Solidarity*. Cambridge University Press.
- Biesta, G. (2006). *Beyond Learning: Democratic Education for a Human Future*. Paradigm Publishers.
- Campbell, J. (1995). *Understanding John Dewey: Nature and Cooperative Intelligence*. Open Court.

Ekofenomenologinen ja toivon filosofia

- Naess, A. (1989). *Ecology, Community and Lifestyle: Outline of an Ecosophy*. Cambridge University Press.
- Bloch, E. (1959/1986). *The Principle of Hope*. MIT Press.
- Macy, J. & Brown, M. (2014). *Coming Back to Life: The Updated Guide to the Work that Reconnects*. New Society Publishers.
- Abram, D. (1996). *The Spell of the Sensuous: Perception and Language in a More-Than-Human World*. Pantheon.
- Plumwood, V. (2002). *Environmental Culture: The Ecological Crisis of Reason*. Routledge.
- Thomashow, M. (1995). *Ecological Identity: Becoming a Reflective Environmentalist*. MIT Press.